

Education - Paper - IV

Con/72 (a)-JL-955-07.

Am 07 2

[REVISED COURSE]

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B. :** (1) Attempt any five questions.
 (2) Each question carries 20 marks and each subquestion 10 marks.

1. (a) What are the principles of guidance and counselling ?
 (b) What is the scope of guidance and counselling ?
2. (a) What is the scope of Educational and vocational guidance ?
 (b) Differentiate : Educational and vocational guidance.
3. (a) How do publications and employment exchange help to collect occupational information ?
 (b) Why is job satisfaction necessary ?
4. (a) What are the merits and demerits of achievement tests ?
 (b) Explain the uses of cumulative record card in guidance.
5. (a) What are the necessary skills of counselling ?
 (b) What are merits and demerits of eclectic counselling ?
6. (a) How will you help gifted child to adjust with their classmates ?
 (b) Explain the uses of anecdotal records as an assessment tool in guidance.
7. (a) What is the nature of guidance services at higher secondary level ?
 (b) What are the functions of guidance services at secondary level ?
8. (a) How will you plan a guidance programme at higher secondary level ?
 (b) How does interest-inventory help the counsellor to assess student during guidance programme ?
9. (a) What is the role of teacher in counselling ?
 (b) Explain the use of community resources in guidance services.
10. (a) What is the role of government as an agency in guidance ?
 (b) In what way, the counsellor can help the student in vocational selection ?

**(नवीन अभ्यासक्रम)
 (मराठी रुपांतर)**

- सूचना :** (१) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
 (२) प्रत्येक प्रश्नास २० गुण व प्रत्येक उपप्रश्नास १० गुण आहेत.

१. (अ) मार्गदर्शन व समुपदेशनाची तत्वे कोणती आहेत ?
 (ब) मार्गदर्शन व समुपदेशनाची व्याप्ती काय आहे ?
२. (अ) शैक्षणिक व व्यावसायिक मार्गदर्शनाची व्याप्ती काय आहे ?
 (ब) शैक्षणिक व व्यावसायिक मार्गदर्शन यांच्यातील फरक लिहा.
३. (अ) प्रकाशने व रोजगार विनिमयकेंद्र हे व्यावसायिक माहिती मिळवण्यास कशी मदत करतात ?
 (ब) व्यावसायिक समाधान का आवश्यक आहे ?
४. (अ) संपादन कसोट्यांचे गुणदोष कोणते आहेत ?
 (ब) मार्गदर्शनसमयी संकलित नोंदपत्रिकेचे होणारे उपयोग स्पष्ट करा.
५. (अ) आवश्यक ती समुपदेशनकौशल्ये कोणती ?
 (ब) एकलेक्टिक कौन्सिलिंगचे गुणदोष कोणते आहेत ?
६. (अ) वर्गसोबत्यांशी जुळवून घेण्यास हुशार मुलांना कशी मदत कराल ?
 (ब) मार्गदर्शनातील मूल्यमापनतंत्र म्हणून प्रासंगिक नोंदीचे उपयोग स्पष्ट करा.
७. (अ) उच्चमाध्यमिकस्तरावरील मार्गदर्शनसेवांचे स्वरूप काय आहे ?
 (ब) माध्यमिकस्तरावरील मार्गदर्शनसेवांची कार्ये कोणती आहेत ?
८. (अ) उच्चमाध्यमिकस्तरावरील मार्गदर्शन कार्यक्रमाचे नियोजन कसे कराल ?
 (ब) मार्गदर्शन कार्यक्रमात विद्यार्थ्यांचे मूल्यमापन करताना समुपदेशकास अभिरूचीशोधिका कशी मदत करते ?
९. (अ) समुपदेशनातील शिक्षकाची भूमिका कोणती ?
 (ब) मार्गदर्शनसेवांमध्ये समुदाय-ससाधनांचा उपयोग स्पष्ट करा.
१०. (अ) एक मार्गदर्शनयंत्रणा म्हणून शासनाची भूमिका काय असते ?
 (ब) व्यवसायनिवडीत समुपदेशक विद्यार्थ्यांला कशी मदत करू शकतो ?

Education Paper - III

Con/72 &(a)-07.

(OLD COURSE)

JL-955

(3 Hours)

[Total Marks : 100

N.B. : (1) Attempt any five questions.
(2) Each question carries 20 marks.

1. Explain the meaning and importance of vocational Education.
2. What is the role of school in vocational Education ?
3. Explain the role of community in Vocational Education in present context.
4. Explain the role of NGO with their projects.
5. Explain how school together with small scale Industry can make education productive.
6. Explain how the success of vocational education depends on the teachers and medium of instruction.
7. In the state of Maharashtra, what facilities are provided by Vocational Education to place rightly a right man ?
8. Explain the need of Vocational Guidance.
9. Explain how professional organizations play an important role in popularizing Vocational Education at school level.
10. Answer any two of the following :
  - (a) What is the role of Industry in Vocational Education ?
  - (b) What activities should be provided for imparting vocational Guidance to students ?
  - (c) What is the difference between Vocational Education and Vocationalisation of Education ?
  - (d) What are the functions of professional organization in vocational Education ?

(जूना अभ्यासक्रम)

(मराठी रुपांतर)

सूचना : (१) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
(२) प्रत्येक प्रश्नास २० गुण आहेत.

१. व्यवसाय शिक्षणाचा अर्थ व महत्त्व स्पष्ट करा.
२. व्यवसाय शिक्षणामध्ये शाळेची भूमिका कोणती आहे ?
३. आजच्या संदर्भात समूहाची व्यवसाय शिक्षणातील भूमिका स्पष्ट करा.
४. अशासकीय संघटनांची (NGO) भूमिका संबंधित प्रकल्पांसह स्पष्ट करा.
५. लघुउद्योगांच्या सहाय्याने शाळा ही शिक्षण उत्पादनशील कसे करू शकते?
६. व्यवसाय शिक्षणाचे यश हे शिक्षक व अध्यापनाचे माध्यम यावर कसे अवलंबून असते ते स्पष्ट करा.
७. योग्य माणसाची योग्य ठिकाणी नेमणूक करण्यासाठी, महाराष्ट्र राज्यात व्यवसाय शिक्षणाच्या कोणत्या सोयी आहेत ?
८. व्यवसाय मार्गदर्शनाची गरज स्पष्ट करा.
९. शालेयस्तरावर व्यवसाय मार्गदर्शन लोकप्रिय करण्यात धंदेवाईक संघटना ह्या महत्त्वाची भूमिका कशी बजावू शकतात ते स्पष्ट करा.
१०. कोणत्याही दोघांची उत्तरे लिहा :-
  - (अ) व्यवसाय शिक्षणात उद्योगांची भूमिका कोणती आहे ?
  - (ब) विद्यार्थ्यांच्या व्यवसाय मार्गदर्शनासाठी कोणते उपक्रम आयोजित करावेत ?
  - (क) व्यवसाय शिक्षण व शिक्षणाचे व्यावसायिकीकरण यातील फरक कोणता ?
  - (ड) व्यवसाय शिक्षणातील धंदेवाईक संघटनांची कार्ये कोणती ?

[TURN OVER